

Nieuwsbrief PPS Echte en Eerlijke Prijs

September 2020

Nummer: 5

De activiteiten binnen de PPS Echte en Eerlijke prijs voor duurzame producten lopen goed. De methodiekontwikkeling vordert, het veldwerk van het consumentenonderzoek is afgerond en er wordt hard aan de casussen gewerkt. Ook proberen we nog steeds bedrijven te interesseren voor deze PPS zodat we de meerjarige begroting rond kunnen krijgen. In dat kader is een promotievideo gemaakt die op de website te vinden is ([klik hier](#)). **Mocht u nog geïnteresseerde partijen kennen, breng ze dan in contact met ons!**

ECHTE EN EERLIJKE PRIJS

(Pietro Galgani)

Echte prijs

Binnen WP1 (Echte Prijs) ontwikkelen we 6 echte prijs methode modules voor natuurlijk kapitaal:

- Klimaatverandering
- Lucht-, bodem- en waterverontreiniging
- Landgebruik en biodiversiteit
- Materiële uitputting
- Watergebruik
- Aantasting van de bodem

Een voorbeeld dat we hebben onderzocht is de methodiek van lucht-, bodem- en waterverontreiniging. We proberen de methodiek voor deze thema's relevanter te maken voor de Nederlandse agrofoodsector. Voor stikstofemissies is bijvoorbeeld uitgezocht, hoe de emissies gekwantificeerd kunnen worden en wat de kosten voor de samenleving zijn.

Daarnaast hebben we de discussie over fundamentele aspecten van de echte prijsmethodiek uitgebreid met andere experts buiten het projectteam. Enkele van de discussiepunten zijn de relatie tussen negatieve en positieve effecten, welk uitgangsscenario's moeten worden genomen om de werkelijke prijs te bepalen en de rol van het internationale recht als normatief kader.

CONSUMENTENONDERZOEK

(Mariët van Haaster-de Winter)

Om het onderwerp Echte en Eerlijke Prijs te verkennen zijn in de afgelopen periode 10 focusgroepen met consumenten gehouden. Met zowel jongeren als volwassenen is het gesprek aangegaan om zo beelden en gedachten uit hun belevingswereld over Echte en Eerlijke Prijs te verkrijgen. Het waren leuke sessies waarin de deelnemers, zowel jong als oud, doorgaans het de sociale en milieuaspecten herkenden en een positieve eerste klik hadden.

Tegelijkertijd was het niet altijd gemakkelijk een reactie te geven. Niet vaak hadden de deelnemers zo lang stilgestaan bij, en nagedacht over wat er allemaal bij voedselproductie komt kijken. Bijvoorbeeld: *"Het moet allemaal een beetje doordringen van hoe het in elkaar zit"* of zoals een deelnemer bekende: *"Ik kende het wel een soort van (...). Je weet natuurlijk wel allemaal dat Fair Trade (...) gewoon duurder is omdat het beter is. Maar eigenlijk (...) heb me er nooit echt in verdiept (...) waarom dat dan zo is en waar dat geld dan heen gaat. Die externaliteiten, daar had ik eigenlijk nooit echt van gehoord. Dus ik vond het wel interessant."*

Een van de gedachten betreft de herverdeling van de Echte Prijs, die gebaat lijkt bij (meer) duidelijkheid: *"Maar ik vraag me dan af, als je dat er bij zet, en ze betalen dan de True Price; gaat*

dat bedrijf dan wel echt iets doen met dat geld wat ze extra krijgen? Die vraag krijg ik dan in mijn hoofd. (...) je kan wel zeggen dit is voor climate change (...), maar gaat dat geld dan wel echt daar naar toe? En ja, wat is het verschil dan?”.

Daarnaast is binnen dit werkpakket gewerkt aan een design voor een binnenkort uit te voeren praktijkexperiment in een supermarkt. In de vorige nieuwsbrief konden jullie reeds lezen dat hierover gesprekken gevoerd werden. Ondertussen zijn we een stapje verder en gaan we dit jaar nog in een experimentele setting de aankoopbereidheid van enkele producten - die tegen de Echte Prijs in de winkel komen te liggen - testen. In de volgende nieuwsbrief kunt u hierover meer lezen.

CASUSSEN

(Bas Janssens)

In deze nieuwsbrief worden de casussen benoemd die sinds de vorige nieuwsbrief (maart 2020) nieuw zijn gestart. Voor de bestaande casussen wordt verwezen naar de voorgaande [nieuwsbrieven](#).

Door de Covid-19-beperkingen ondervinden deelnemers in sommige casussen hinder van de crisis. Begrijpelijkwijls liggen hun prioriteiten even bij andere zaken. Waar mogelijk organiseren we de bijeenkomsten van casussen online zodat ze voort kunnen gaan.

In september heeft de eerste bijeenkomst voor de casus Bloembollen plaatsgevonden. Deze casus is een initiatief van Royal Anthos. Met de deelname wil Anthos voorbereid zijn op eventuele toekomstige vragen vanuit de markt omtrent True Pricing. De deelnemers zijn bollentelers en handelaren. In deze casus gaat de echte prijs van gedroogde tulpenbollen uitgewerkt worden.

In oktober willen we ook de casus Mosselen gaan starten. De eerste stappen zijn gezet.

In de casus van de Vereniging van Biologische Varkenshouders (VBV) staat de voervoorziening voor varkens centraal. Men wil inzicht of het gebruik van zelf geproduceerd of binnenlands biologisch graan en eiwitgewassen voordeliger is dan aangekocht voer. Naast de biologische varkenshouders nemen ook enkele veevoederproducenten aan deze casus deel. Momenteel wordt gewerkt aan de materialiteitsanalyse.

Er is binnen de PPS nog ruimte voor deelname via nieuwe casussen. Belangstellenden kunnen zich

aanmelden via: Bas Janssens, echte-en-eerlijke-prijs@wur.nl.

SAVE THE DATE

- November 2020: Innovatiecirkel. Het huidige plan is om een dubbel drieluik te presenteren. Dubbel betekent een drieluik over echte prijzen en een drieluik over eerlijke prijzen. Het drieluik bestaat uit de methodische voortgang, de toepassing in de casus vanuit de onderzoeker gezien en de bereikte resultaten in de ogen van een van de partners. Meer informatie hierover volgt zo spoedig mogelijk.
- Op 16 oktober zal in de Impuls in Wageningen een nieuw boek gepresenteerd worden getiteld: “Tien miljard monden; Hoe we de wereld gaan voeden in 2050. In totaal bevat het boek 41 bijdragen/ hoofdstukken. In hoofdstuk 31 hebben Willy Baltussen, Geert Woltjer en Katja Logatcheva een bijdrage geleverd onder de titel “ Van kiloknallers naar eerlijke prijzen voor duurzame producten”.

OVERIG NIEUWS

- In de zomermaanden is in samenwerking met enkele partners, een promotievideo gemaakt voor de PPS, dat een goed beeld geeft van de activiteiten binnen de PPS en hopelijk aanleiding geeft voor partijen om toe te treden. Nieuwsgierig? [Klik dan op deze link](#).
- Op 28 september zijn de maatschappelijke en wetenschappelijke klankbordgroepen bijeen gekomen. In de maatschappelijke klankbordgroep heeft Mariët van Haaster-de Winter een presentatie gegeven over het consumentenonderzoek en heeft Pietro Galgani de methodiek voor de vaststelling van de echte prijs van natuurlijk kapitaal gepresenteerd. Deze laatste presentatie is ook in de wetenschappelijke klankbordgroep gegeven en daarnaast heeft Coen van Wagenberg een presentatie verzorgd over fair pricing. Geïnteresseerden kunnen aangeven of ze het verslag van de bijeenkomsten willen ontvangen.
- Op 2 september jl. is door Willy Baltussen een presentatie gegeven over de PPS op de Nederlandse ambassade in Berlijn. Daar werd ook het onderzoek over Echte Prijzen van de Universiteit van Augsburg gepresenteerd waarin voor enkele producten op basis van LCA voor natuurlijk kapitaal de echte prijs

was berekend. Gelijktijdig kreeg het onderwerp ook aandacht in real life: de supermarkt Penny verraste door - naast de winkelprijs – ook de echte prijs van gehakt te vermelden met als doel om consumenten te informeren (ze hoefden de echte prijs dus niet te betalen). Kortom: een zeer interessante en nuttige bijeenkomst, waarbij we gaan verkennen hoe deze PPS en de Universiteit van Augsburg in de toekomst meer kunnen gaan samenwerken. In de basis is de manier van benaderen van de problematiek gelijk. Wordt vervolgd. [Lees meer.](#)

- Op 25 augustus is door Willy Baltussen een presentatie gehouden voor de deelnemers aan het MBA programma van Wageningen en Tilburg. Dit leidde tot een interessante discussies over wat je wel en niet kunt doen indien er een echte prijs beschikbaar is. [Lees meer.](#)
- Op 10 juli jongstleden is door Michel Scholte in Theater De Pluk in Geldermalsen een True Price berekening van appels gepresenteerd. Dit was een semi live en semi digitale bijeenkomst. De discussie spitste zich toe op onderwerpen als biodiversiteit en de mogelijkheden om te gaan verduurzamen. [Lees meer.](#)
- Interview Willy Baltussen “Krijgt de boer wel wat hij verdient?”. (Mac van Dinther, 2020, Volkskrant). [Lees meer.](#)

Online versie

Khadija Nairi: echte-en-eerlijke-prijs@wur.nl

Volgende nieuwsbrief verschijnt in december 2020!